

brugte, om Muligheden af, at Hensyn til en saadan Interesse kan have Indflydelse, vil jeg sige, at denne kommer og kan komme aldeles ubevidst, og at flere Bestemmelser hos os tydeligt vidne om, at der bør arbeides imod, at denne Interesse kan komme til at gøre sig gjældende. Jeg skal saaledes nævne Betjendtgjørelsen af 13de Mai 1850, der i det Hele taget ordner Undervisningsplanens Examenbestemmelser med Hensyn til det lærde Skolevæsen; det viser sig, at denne har havt et aabent Die for dette Forhold, thi den bestemmer f. Ex., at Tilsynet ved den skriftlige Examen ved de lærde Skoler ikke maa føres af den Lærer, der har undervist i Faget. Grunden dertil ligger klart for Dagen. Det Samme viser sig i Bestemmelsen om Censurernes Afgang til, under Examen at kunne bestemme, paa hvilket Sted der skal examineres i en Forfatter, hvilken Gjenstand Læreren skal examinere i. Altsaa, dette Forhold er Noget, der ligger i Sagens Natur, og det er erkjendt i vore egne Bestemmelser; thi, som sagt, Læreren kan let have en Interesse i, at hans Lærling kommer til at svare godt. Dernæst er der en anden Ting, og jeg vil næsten troe, at det foresvævede den ærede Rigsdagsmand, som sidst havde Ordet, den nemlig, at der let ved en Examen som den, der finder Sted paa Skolelærerseminarierne, kan komme til at gøre sig gjældende hos dem, der meddele Charaktererne, og navnlig hos Lærerne, en forudfattet Mening om den Elevs Dygtighed og Indsigt, som Vedkommende skal give Charakter, og dette skeer saameget lettere, som Reglementet af 10de Februar 1818 for Skolelærerseminarierne udtrykkelig bestemmer, at ved den endelige Afgangsexamen skal der ved Charakterens Fastsættelse tages Hensyn til de Charakterer, som den Paagjældende har faaet ved tidligere Examina, og til det Vidnesbyrd om Opsørsel og Flid, som han har fra Forstanderen og Lærerne for hele den Tid, hvori han har været paa Seminariet. Naar man nu tager det Moment, som jeg saaledes nævnte, Hensynet til en forudfattet Mening, og dertil føier, hvad den ærede Rigsdagsmand, jeg nu oftere har nævnt, bemærkede om, at det letter at blive examineret af en Lærer, med hvem man er vant til at færdes, til hvis

Spørgsmaal man er vant, samt naar jeg endelig dertil føier, at der utvivlsomt er mange Lærere, som, idet de have deres Hovedpunkter, som de meest holde sig til, ogsaa fordrer et tillært Svar, saaledes at Alt skal stemme netop med, hvad de ville have, der skal svares, saa troer jeg, at den Maade, hvorpaa Sagen nu er indrettet ved Skolelærerseminarierne, ikke er heldig med Hensyn til den Garanti, som Examen ved disse giver. Men nu vil jeg tage Sagen fra en anden Side; jeg vil sige: Er Forholdet ikke heldigt for Skolelærerseminarierne, hvorledes stiller det sig da med Hensyn til dem, der underkaste sig den almindelige Skolelærerexamen, som blev indført i 1857? Jeg siger da med de to ærede foregaaende Talere: Det er i høi Grad ubilligt at lade dem, der indstille sig til denne Examen, blive examinerede under ganske andre Forhold end dem, som finde Sted med Hensyn til Afgangsexamen ved Skolelærerseminarierne. Det er af den ærede sidste Taler gjentagne Gange betegnet som noget i høi Grad Ubilligt — og jeg deler denne Mening —, at de Paagjældende saaledes kunne være stillede under høist forskellige Forhold, og der maa raades Bod derpaa; thi de Ulemper for Examinanderne, som jeg tillod mig at fremhæve med Hensyn til Afgangsexamen ved Skolelærerseminarierne, ville — derpaa kan Ingen tvivle — ikke blive ændrede til Fordeel for disse, medens derimod de, der examineres ved den almindelige Skolelærerexamen, komme til at staae udenfor de særegne Begunstigelser, som hist kunne være tilstede. Forslagsstilleren har fremhævet eet Punkt til, og dette behøver jeg kun at bringe de Herrer i Erindring, for at det ret kan staae klart for Dem, hvor stor Ulighed er; det er den Omstændighed, at efter Betjendtgjørelsen af 9de Mai 1857 kan ved Skolelærerseminarierne Examen tages i to Afdelinger. Det er ikke engang bestemt, hvilke Fag det er, man kan klare sig for eet Aar tidligere ved Dpryknig i den høieste Klasse, og hvilke der maa beholdes tilbage til Afgangsexamen, men paa at paavise Ubilligheden heri, som gaaer saa langt, at man egentlig burde bruge et stærkere Udtryk, skal jeg ikke spille et Ord, thi den vil være klar for Thinget.

Jeg kommer altsaa til et Resultat, der